

Koko tämän kauppateollisuuden arvo on takavuotensina arvioitu n. viideksi ja puoleksi miljoonaksi markaksi. Kun tähän vielä lisäämme Etelä-Pohjanmaan varsin runsaan kotiteollisuustuotteiden käytön, huomaamme kuinka suuri merkitys kotiteollisuudella on ollut maakunnan pieneläjäin taloudessa.

Eteläpohjalainen kotiteollisuus ei sittenkään pyri olemaan minään huomattavana taloudellisena tekijänä, vaan eteläpohjalaisena kotikulttuurin luoja ja kehittäjänä, sillä on oma ja arvokas merkityksensä.

Se on lyönyt oman leimansa eteläpohjalaiseen kotiin, niin suurempaan kuin pienempäänkin. Sillä on oma suuriarvoinen merkityksensä sinä kotihengen ja kotirakkauden kohottajana, mikä eteläpohjalaisen on niin voimakkaasti kiinnittänyt näihin aukeisiin tasankoihin ja yksinkertaisiin kotioloihinsa. Ja meillä on syytä uskoa, että tämä kotikulttuurin muoto on yhä edelleen kaikissa ajan virtauksissa voimakkaana säilyvä eteläpohjalaisten kodeissa ja sydämissä.

A. T.

Jurvan kotiteollisuuskoulu.

Jurvan kotiteollisuudesta.

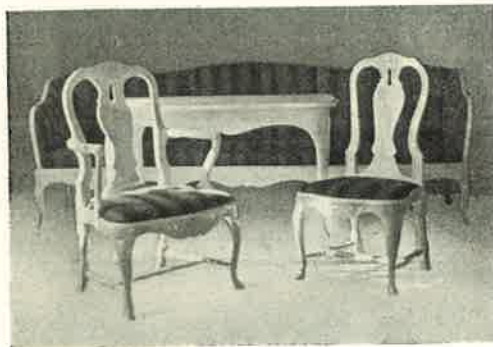
Tutkistellessamme maamme kotiteollisuusoloja, huomaamme siinä eri kotiteollisuusalojen kehittyneen olosuhteiden ja maantieteellisen aseman y. m. johtamana, eri puolilla maata eri aloja harrastavaksi.

Kotiteollisuusväelle on varmaan Jurva mielenkiintoisimpia paikkakuntia maassamme. Vuosittaisena perintönä, miespolvesta toiseen on täällä kotiteollisuus säilynyt ja kehittynyt rakkaana kotoisena aherteluna ja arvokkaana taloudellisena tukena, niin hyvinä kuin pahoinakin päivinä. Koko pitävä syrjäkyliä myöten on kotiteollisuuden harrastajana. Harrastukset ovat jakautuneet eri aloille kylittäin. Pääharrastuksena on huonekaluteollisuus, mutta mainittakoon ohimennen myös lusikka- ja kauhateollisuus, joiden tekemiseen ottavat myöskin kotien naispuoliset jäsenet osaa.

Huonekalujen valmistuksessa ovat erikoistuneet eri kodit valmistamaan eri huonekaluja. Näin alalleen erikoistuneina ovat Jurvan puusepät saavutta-

neetkin sellaisen kätevyyden, että he ilman konevoiman apua kykenevät kilpailemaan huonekalualalla. Nykyään, kun tuotteiden myynti tapahtuu pääasiallisesti kalustoittain, täytyy puuseppien olla yhteistoiminnassa, ja on kalustojen myyjät tämän yhteistyön käytännöllisinä johtajina. Paitsi, että huonekalujen valmistaminen näin sarjatyonä muodostuu kannattavammaksi, on siitä myös se tärkeä etu, että työ tulee laadulle parempaa, ammattivarmuuden ansiosta.

Huonekalujen muodot vanhempien jurvalaisten puuseppien tuotannossa ovat moninaiset, mutta yleensä voi sanoa, että heillä on ollut tarkka silmä ja vielä sekin etu, ettei »peukalo ole ollut keskellä kämmettä». Monet yli satavuotiset, meidän päiviimme säilyneet kaapit, lipastot, astiahyllyt (fati-karmit) nurkkakaapit, tuolit y. m. kertovat taitavista kotoisen työn ahertajista ja kehittyneistä muotojen luojaista.

Uuden ajan avaa Jurvan huonekaluteollisuudelle valtion asettama kotiteollisuuskomitea löytäessään Jurvan kotiteollisuudelle hedelmällisen valmiiksi muokatun maaperän. Etelä-Pohjanmaan kotiteollisuusyhdistyksen aloitteesta v. 1911 perustettiin tänne ensin siirrettävä, myöhemmin paikallinen puusepän ammattikoulu huonekalujen valmistamista varten. Myöhemmin perusti O. Y. Pirtti tänne puusepäntiikkeen omine rakennuksineen. Nämä laitokset johtivat Jurvan puusepät laajemmaltakin tunnetuiksi. Tänne järjestettiin puusepäntyön opetuksen lisäksi koristeveistokursseja, joten kehitettiin eteviä ammattimiehiä tälläkin alalla. Rokoko-, empiiri- ja barokkityyliset ja näiden muodoista johdetut koitokset kauniit kansanomaiset huonekalut ovat vuosien kuluessa levinneet yli maan, kertomaan Jurvan huonekaluteollisuudesta.

O. Y. Pirtin lopetettua toimintansa paikkakunnallamme siirtyi Jurvan kotiteollisuuskoulu näihin huoneisiin 11 vuotta takaperin. Nuori polvi saa täällä monipuolista ammattiopetusta heistä kasvaa pystyviä huonekalutyöntekijöitä omalle- ja naapuripitäjienkin alueelle.

Eletyt pulavuodet ovat olleet raskaita Jurvan puusepillekin, mutta olosuhteisiin mukautuen on päästy eteenpäin ja nyt taas huonekaluteollisuudenkin alalla on jo huomattavissa lisääntyvää kysyntää Jurvan puusepät ovat nykyään v. l. kkaassa työskentelyssä kodeissaan, tutun työnsä ääressä.

J. H.

Tieto ja käytäntö käsityönopetuksessa.

Oppikouluissa on yhä edelleen vallalla vain yksipuolinen tietojen jakaminen oppilailleen, ja vasta monivuotisen ponnistelun perästä, valkolakin saatuaan saa ruveta, jos tuotannolliselle toimialalle aikoo, käytännölliseen opiskeluun ja harjoitteluun. Samoin vanhempiina aikoina — eikä se vielä ole aivan vieras nykyäänkään — opetettiin kansanopistoissa, käsityö- ja maanviljelys- y. m. kouluissa käsitöitä yksinomaan käytännöllisesti. Ainoastaan teollinen piirustus on jo kauan aikaa rinnastettu käsityönopetuksen kanssa. Sen tuntemisen ja taidon avulla kun voi esineitä valmistaa ilman mallikappaleitakin, piirustuksista. Piirtämällä voikin esittää, ei ainoastaan esineen muotoja ja suuruussuhteita, mutta myöskin kokoamis- ja liitostavat, joten se on siis aivan erinomainen apuaine käsitöiden opiskelussa. Mutta se ei kuitenkaan riitä, sillä esineitä, mistä raaka- tai puolivalmiista-aineesta tahansa valmistettaessa, nousee tekijän eteen lukematon joukko kysymyksiä, jotka on aina aikansa ratkaistava. Se vaatii siis ammattialan tuntemusta — tietoa. Koulussa ei huolellinen oppilas ryhdy näitä itse ratkaisemaan vaan kysyy neuvoa opettajalta. Ja asiahan on silloin oikealla ladullaan. — Niin huolellisten suhteen. Mutta me opettajat kokemuksesta tiedämme, että noita huolellisia on usein vähemmän kuin niitä, jotka

eivät välitä muusta kuin, että saisivat tehtävänsä miten-kuten valmiiksi mahdollisimman pian. He usein ikäänkuin pelkäävät opettajan ohjausta, vaan työskentelevät alusta alkaen mieluummin oman harkintansa mukaan, joka ei kuitenkaan ole kuin aniharvassa tapauksessa paras mahdollinen. Opettajan on siis oltava yhtämittäisessä kiertokulussa töiden valmistelua seuraamassa. Eikä sittenkään ehdi pitää kaikkia tarpeiksi hyvin silmällä vaan erehdyksiä tulee tuon tuostakin, pienempiä ja suurempia, mutta jotka aina enemmän tai vähemmän vaikuttavat esineen lopulliseen kuntoisuuteen tai uusimistyöllä vievät sekä raaka-aineita että työaikaa hukkaan.

Jos sitten tarkastelee niitä virheitä, joita alotteleva, esim. puutyöntekijä tekee, niin huomaa, että kaikkein useimmat ja vieläpä vaikeimmin korjattavat erheet johtuvat niin sanoakseni puutyön aakkosten tuntemattomuudesta. Ei tunneta tarpeiksi hyvin raaka-aineita ja niiden luontaisominaisuuksia, ei työaseiden käyttö-, hoito- ja kunnostamistapoja, ei puun paloitte- ja muodostelumenetelmiä, ei osata käyttää aputyökalustoa aikanaan apuna y. m. mainitsematta. Asian valaisemiseksi otettakoon yksi esimerkki:

Olisi tehtävä, tuo entisaikaan jo kansakoulussa